

Ломовських Л., д.е.н., доцент,
завідувач кафедри прикладної економіки
і міжнародних економічних відносин
Єфремова Н., к.е.н., доцент кафедри
маркетингу,
підприємництва і організації виробництва
Марченко М., аспірант, асистент
ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, м. Харків,
Україна

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ КОНЦЕПЦІЙ В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ВІТЧИЗНЯНОГО І МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Вступ. Система маркетингу є невід'ємним атрибутом і умовою становлення ринкової економіки. Маркетинг можна визначити як ринкову концепцію управління економічною діяльністю підприємства, спрямовану на вивчення ринку й економічної кон'юнктури конкретних запитів споживачів і орієнтацію на них товарів (наданих послуг), що виробляються (реалізуються) [1].

Основна частина. Для різних країн, як і для різних галузей країни, характерні свої особливості застосування концепцій управління маркетингом. Так, промислові підприємства нашої країни застосовують відмінні концепції управління маркетингом від тих, що застосовуються промисловими підприємствами у західних країнах. Тобто, якщо для західних підприємств, маркетинг стосунків це – норма, то для наших – це щось нове. В ідеальному випадку вони у своїй діяльності дотримуються концепції соціально-етичного маркетингу, оскільки переважна кількість підприємств знаходиться на стадії вдосконалення виробництва, товару, збуту. Якщо ж порівняти промисловість і сільське господарство нашої країни, то промисловість, як уже зазначалося, у кінцевому рахунку у своїй діяльності може орієнтуватися на будь-яку концепцію, а сільськогосподарське виробництво, як правило, орієнтується на концепцію вдосконалення виробництва. Так, якщо взяти ринок пшениці, концепція вдосконалення товару може бути справедливою лише для ринку зерна пшениці як насінневого матеріалу, тому що у даному випадку покупець пред'являє високі вимоги до товару за сортом, репродукцією, схожістю, іншими властивостями, а для заготівельних організацій, що закупають пшеницю як сільськогосподарську продукцію, список вимог є значно коротшим. Щодо концепції збуту, то сільськогосподарські підприємства у своїй діяльності майже ніколи на неї не орієнтуються, оскільки завжди знайдуться споживачі на будь-яку кількість сільськогосподарської продукції. Якщо відбувається її надвиробництво, наприклад, пшениці або соняшнику, то надлишки або експортуються, або заготівельні організації створюють запаси. Саме цьому у сільськогосподарських підприємств взагалі не виникає потреби у спрямуванні своєї діяльності на збут. Щодо концепції маркетингу, то, зрозуміло, що у будь-якому випадку виробництво

сільськогосподарської продукції орієнтоване на задоволення потреб споживачів. Щодо концепції маркетингу стосунків, то орієнтація на довгострокові стосунки є бажаною для сільського господарства, але, враховуючи необхідність і незамінність його продукції, не є обов'язковою, оскільки, як і при збутовій концепції, завжди знайдуться споживачі на будь-яку кількість сільськогосподарської продукції [2].

Досвід закордонних країн та України наголошує на пріоритеті маркетингу в системі управління діяльністю суб'єктів агробізнесу, де він виступає як філософія, яка задовольняє потреби споживачів на основі їх смаків.

Вважаємо, маркетинг має бути не тимчасовою потребою, а закономірним процесом, починаючи від планування і виробництва товару до отримання прибутку від його реалізації.

Важливо, щоб маркетинг виступав не панацеєю у вирішенні проблем підприємств: він має перетворитися у «склад розуму» [3]. В Україні у керівників підприємств має сформуватися маркетинговий менталітет. Як влучно відзначила О.Н. Герасименко, маркетинг – це стиль життя [4].

Умовно всі підприємства, залежно від схильності до маркетингової діяльності, як важливої складової системи управління підприємством можна розподілити на чотири групи: 1) підприємства, які взагалі не здійснюють маркетингової діяльності; 2) підприємства, які в своїй діяльності впроваджують окремі елементи маркетингової діяльності; 3) підприємства, що застосовують окремі системи взаємопов'язаних елементів маркетингу; 4) підприємства, які в своїй діяльності повністю переорієнтовані на маркетинг, як основну філософію управління підприємством [5].

Тому при управлінні діяльністю суб'єктів аграрного підприємництва слід приділяти більшу увагу методам саме на маркетингових засадах, які дозволять підприємствам завдяки аналізу ринку зорієнтуватись щодо смаків і потреб споживачів і максимально їх задовольнити для отримання максимального прибутку підприємством, оскільки в сучасних умовах споживач стає більш вимогливим як до товару так і до послуг, а також до умов їх реалізації, тому, щоб бути конкурентним на ринку необхідно відповідати цим умовам і не дати змогу своїм конкурентам реалізувати ці кроки першими [6].

Насправді в Україні суб'єкти підприємницької діяльності в своїй практиці застосовують переважно перші три маркетингові концепції, що не дає змогу досягти максимального ефекту, нехтуючи концепціями традиційного маркетингу, соціально-етичного маркетингу і маркетингу стосунків, які є більш сучасними і адаптованими до швидкоплинних ринкових змін. Лише деякі суб'єкти підприємництва є відповідальними до застосування комплексу маркетингових концепцій, які допомагають підприємствам бути більш гнучкими в своїй діяльності, і це переважно великі підприємства.

Висновки та пропозиції. Можливо, така ситуація склалась за умов відсутності вітчизняного досвіду широкого застосування маркетингових прийомів суб'єктами підприємництва. Все нове спочатку викликає недовіру і обережність. Застосування концепцій маркетингу є трудомістким і коштовним заходом, через

що більшість підприємств, особливо невеликих за розмірами, не готові вкладати зусилля і кошти в повному обсязі в такі заходи, успіх яких спирається тільки на зарубіжний досвід. Тому використовують вибіркові методи маркетингового управління, і тим самим не можуть досягти найвищого рівня реалізації підприємницької діяльності і залишаються лише на рівні дієздатності. Вважаємо, що це є важливою причиною неконкурентоспроможності вітчизняних підприємств на світовому ринку.

Використана література:

1. Гетьман О. Инновационные особенности использования маркетингового механизма в малом бизнесе [Електронний ресурс] / URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Evu/2009_11/Getman.pdf.
2. Ломовських Л.О. Управління маркетингом суб'єктів аграрного підприємництва: системи, механізми, інструменти. Харків: Смуґаста тип., 2017. 397 с.
3. Мак-Дональд М. Стратегическое планирование маркетинга. Санкт-Петербург: Питер, 2000. 244 с.
4. Герасименко О.Н. Оценка маркетинговой привлекательности территории: автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05. Санкт-Петербург, 2009. 20 с.
5. Армстронг Г., Котлер Ф. Маркетинг. Загальний курс: навч. посіб., 5-те вид. / пер. з англ. Москва: Вид. дім «Вільямс», 2001. 608 с.
6. Жмайлов В.М., Слюсарева Л.В. Теоретичні основи формування концепції соціально-етичного маркетингу в аграрній сфері України // Вісн. Сумськ. нац. аграр. ун-ту. Серія «Економіка та менеджмент». 2007. Вип. 4–5. С. 79–81.

Македон Г., к.е.н.

Зайцев Л., студент

ВП НУБіП України «Ніжинський
агротехнічний інститут», м. Ніжин,
Україна

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДИВІДЕНДНОЇ ПОЛІТИКИ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Стрімкий розвиток корпоративних відносин у світі веде до зростання значення дивідендної політики в процесі формування та використання фінансових ресурсів суб'єкта господарювання. Зі складової загальної політики управління прибутком вона стає складовою загальної стратегії розвитку підприємства, елементом його корпоративної культури. Дивідендна політика – найважливіша ознака, за якою акціонерні товариства вирізняють серед інших підприємств. Саме за розподілом результатів господарської діяльності виявляються особливості корпоративних відносин, що полягають в їхньому колективному характері. Від правильності дивідендної політики залежить реалізація однієї з основних цілей, якої прагнуть досягнути корпорації у своїй діяльності, – поліпшення добробуту акціонерів і яка може досягатися шляхом підвищення курсів акцій та збільшенням дивідендів, проведенням ефективної інвестиційної політики компанією